

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

**KATEDRA TEORIE KULTURY FILOZOFICKÉ
FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE**

Autor rigorózní práce: Mgr. Michaela Láchová
Název rigorózní práce: Rodinné rituály v kontextu české kultury
Konzultant rigorózní práce: PhDr. Václav Soukup, CSc.
Posuzovatel rigorózní práce: PhDr. Martin Soukup, Ph.D.

POSUDEK OPONENTA RIGORÓZNÍ PRÁCE

Předmětem rigorózní práce je teoretická analýza vývojových proměn rodiny, a to z perspektivy kulturologie. Za cíl práce si diplomantka klade výklad rodiny jako kulturní konstrukce a specifické kulturní instituce, která je rozhodujícím mediátorem vlivu kulturu na jedince. Zvláštní pozornost věnovala diplomantka rozboru kultury jako svébytného kulturního konstruktů, v němž se rozmanitým způsobem zrcadlí sociokulturní systém, jehož je součástí. Samotná práce je rozdělena na dvě relativně samostatné části. V první části autorka podává výklad historických proměn evropské rodiny s důrazem na český kontext. Za těžiště práce lze považovat druhou část práce, v níž Mgr. Láchová systematicky zkoumá rodinu v souvislosti s rituály a příbuzenskými vazbami. Součástí rigorózní práce je rovněž vlastní empirická sonda autorky, ve které sledovala dodržování rituálů v současné české rodině.

Za stěžejní část práce lze považovat druhou kapitolu. V ní se Mgr. Láchová mimo jiné pokusila o výklad teorie příbuzenství, terminologie příbuzenství a genealogie. Opírá se při tom hlavně o antropologickou teorii. Mgr. Láchová také věnovala zvýšenou pozornost manželství z antropologické perspektivy. Na bohatém materiálu prezentovala kulturní rozmanitost forem uzavírání manželství. To je jednou z kulturně univerzálních institucí.

Podstatnou část druhé kapitoly autorka zasvětila rituálům rodinného života. Na horizontu sociologického a antropologického uchopení rituálů uskutečnila detailní rozbor a interpretaci současného rituálního života české rodiny. V rámci analýzy sociologického pojetí rituálu věnovala stručnou pozornost Goffmanovi, Mertonovi, Weberovi a Durkheimovi. Ovšem ve srovnání s popisem antropologických přístupů, věnovala nepoměrně menší pozornost sociologickým přístupům. Tak například u posledně jmenovaného sociologa sice zmiňuje jeho zájem o výzkum mechanické a organické solidarity a související pojetí rituálu. Durkheim však vypracoval komplexní pojetí rituálu v rámci sociologie náboženství, kterému ovšem autorka nevěnovala pozornost. Doporučuji, aby autorka v rámci vlastní obhajoby zaměřila pozornost na sociologické přístupy k rituálům. Obecně lze konstatovat, že druhá část práce představuje vskutku interdisciplinární pojednání tématu, v němž autorka citlivým způsobem kombinuje teorii a etnografické reálie. Mgr. Láchová pro komplexní pojednání tématu rituálního života české rodiny rozšířila o vlastní empirické šetření. V rámci vlastní obhajoby doporučuji, aby diplomantka stručně prezentovala výsledky empirického šetření a formulovala názor, zda lze považovat výsledky výzkumu za reprezentativní.

Obecně lze konstatovat, že rigorózní práce splňuje nároky kladené standardně na tento typ závěrečné práce. Má logickou strukturu, je zpracována čistým a kultivovaným jazykem a akcentuje aktuální kulturologické téma. Autorka prokázala schopnost pracovat s relevantní odbornou literaturou a práci vybavila odpovídajícím poznámkovým aparátem. Lze rovněž konstatovat, že Mgr. Láchová odkazuje na použité zdroje ve shodě s normami ISO 690 a ISO 690-2. Práce má interdisciplinární charakter a její zpracování tak můžeme označit za plně kulturologické.

Doporučuji k obhajobě

V Praze 4. 4. 2011

PhDr. Martin Soukup, Ph.D.